

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈО ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију</p> <p>Наставно-научно веће Филозофског факултета, на седници одржаној 14. 12. 2018.</p> <p>2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>др Владислава Гордић Петковић, редовни професор за ужу научна област Енглеска и америчка књижевност, 3.10.2008, Филозофски факултет, Нови Сад, председник Комисије</p> <p>др Шандор Шетало, редовни професор за ужу уметничку област Монтажа у аудиовизуелним медијима, 20.10. 2015, Академија уметности у Новом Саду, члан</p> <p>др Ивана Ђурић Пауновић, ванредни професор за ужу научну област Англистика, 3.7.2014. Филозофски факултет, Нови Сад</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Оана (Јулијан) Урсулеску</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 4.5.1987. Зрењанин, Република Србија</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив Филозофски факултет, Нови Сад, Енглески језик и књижевност, мастер филолог – англиста</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија 2011, модул Језик и књижевност</p> <p>5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: -</p> <p>6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:-</p>
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
<p>„Интермедијална природа приповедања у књижевном и филмском стваралаштву Пола Остера”</p>

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са знаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Докторска дисертација кандидаткиње Оане Урсулеску, „Интермедијална природа приповедања у књижевном и филмском стваралаштву Пола Остера” броји 195 страна (на нумерисаним странама налази се „Кључна документацијска информација”, на српском и енглеском). Подељена је на шест целина, унутар којих су издвојена засебна поглавља. У Првом делу, „Уводу”, налазе се поглавља: Смештање унутар књижевног контекста; Специфичности Остеровог уметничког израза; Кључне поставке о интермедијалним уплитањима. Дужина овог дела рада износи 29 страна (10-39).

Други део дисертације, насловљен „Теоријски оквири” (40-88), састоји се од: Теоријских одредница; Увода у интермедијалну форму: Наратолошки оквир романа *Пророчка ноћ*; Простора између; Случаја фотографије, и Филмске нарације – паралеле с књижевношћу.

Трећи део дисертације носи поднаслов „Филм као упориште и хоризонт”, и сачињен је од поглавља: Дубинске анализе; Студија случаја: *Књига опсена* и *Унутрашњи живот Мартина Фроста*; Бука тишине: *Књига опсена*; и Опсена књиге и опсена филма: *Унутрашњи живот Мартина Фроста*. Овај део докторске дисертације почиње на 89. се завршава на 125. страни.

Четврти део носи наслов „Излазак из закључане собе”. У оквиру њега су целине насловљене: *Дим и Модри у лицу*, Трансформације и адаптације; Мерење *Дима*: приповедачке празнине и илузија аутентичности; Божићна прича Пола Остера, Вејна Ванга и Огија Рена. Потом, *Модри у лицу* као постмодерни урбани карневал; Студија случаја: *Пандорина кутија*. Четврти део се завршава на 167. страни.

Пети део јесте Закључак, а у његов састав улази и поглавље под насловом Предлог за даља истраживања.

У Шестом делу дисертације наведени су Прилози и Библиографија. Овај део подељен је на: Прилоге, Примарну грађу, и Секундарну грађу, која се затим дели на Студије, интервјуе и чланке о Полу Остеру; Опште студије и чланке из књижевности; Опште студије и чланке из адаптације и интермедијалности; и Опште студије и чланке из области филма и друге визуелне уметности, укупно 131 библиографска јединица.

Прилози наведени на крају дисертације су следећи: 1. Слика странице с фуснотом из романа *Пророчка ноћ* којом се илуструје начин на који фусноте функционишу у овом делу; 2. Пример визуелне дисрупције текста, у роману *Пророчка ноћ*, као формалне метафоре садржаја и као примера интермедијалног колажа текстова; 3. Слика Жак-Луја Давида „Заклетва Хорација” као пример интермедијалног реферирања из романа *Моби Дик*. 4. Слика Ралфа Блејклока, „Месечина”, описана у роману *Месечева палата*, која је уједно и катализатор радње; 5. Фото-албум из дела Извештај из унутрашњости, као пример иконотекста, у коме вербално и визуелно чине целину нерашчлањиву на текстуалне и фотографске делове; 6. Генеричка фотографија меноре у одсуству визуелног артефакта сопственог сећања из детињства. 7. Фотографија са сценама из филма *Дим*, класична композиција план-контраплан као елемент филмске нарације. 8. Страница из *Њујоршкетрилогије* као пример иконотекста када други медиј служи као траг; 9. Слика секвенце из *Дима* као неуспели пример интертекстуалне референце. 10. Филмска техника зумирања имитирана у стрипу *Град од стакла* Карасика и Мазукелија; 11. Страница стрипа *Град од стакла* на којој се види како празнине између квадрата, које традиционално функционишу као интерпункцијски знаци у графичкој новели, тематизују заробљеност у језику. 12. Фотографија из албума Огија Рена у филму *Дим*. 13. Фотографије секвенци из *Дима*, које илуструју технику зумирања усана као интермедијалну референцу на усмену књижевност; 14. Фотографија из филма *Модри у лицу*; 15. Фотографија из филма *Пандорина кутија*; 16. Исто; 17. Потврда о обављеном разговору с аутором која носи Остеров потпис.

На почетку дисертације, иза Сажетка на српском и апстрактна на енглеском језику, налази се и Списак скраћеница наслова дела примарне литературе, како оних на енглеском тако и преведених.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Докторска дисертација мср Оане Урсулеску захвата са два извора: вербалног и визуелног, или уже, књижевног и филмског, из опуса савременог америчког аутора Пола Бенцамина Остера (1947), чиме се истиче не само постојање међусобног утицаја ова два уметничка медија, већ и чињеница да је разграђивање круто постављених граница подстицајно средство, или једно од средстава, у сликању

савремености која пледира на позицију тзв. слике света. У раду је јасно изнето теоријско полазиште, интермедијалност, које представља и задати оквир за ишчитавање различитих варијанти текстова који фигурирају у опусу Пола Остера. У уводном делу тезе, који се бави специфичним местом овог аутора унутар корпуса америчке и светске књижевности, образложено је полазиште по коме је ауторско дело, без обзира на врсту уметничких израза којима се аутор служи, вредно сагледати у целисти. Остеров рад се тако показује као целисходан за испитивање идеје о томе да је могуће спознати креативне механизме који крећу из једне уметничке области, а који могу утицати и на остале којима се стваралац бави. Напоредним сагледавањем књижевности и филма у опусу једног аутора, у овом раду дошло се до закључака који се тичу не само стваралачких пракси у једном и другом медијуму, већ и до „одговора који се тичу онтолошких и епистемолошких питања у њиховој основи”. На примерима одређеног броја књижевних и филмских дела обрађена је интермедијална природа приповедања код Пола Остера, у периоду од 1985. до 2016. године.

Дајући преглед књижевно-историјских околности унутар којих се овај стваралац формирао, ауторка се ослања на релевантну новију литературу (Кари, Мартин, Трестер) у тврдњи да је повратак причи, а не експериментисање формом, оно што одликује његов рад; полемички се поставља код сагледавања књижевности постмодернизма тврдњом да ”упркос бодријаровској мисли у склопу које читав модерни свет живи у глобално нивелисној дистопији симулакрума, неки слишци, попут Дејвида Харвија и Стјуарта Хола, још виде итекако приметно присуство неких старих вредности – модернистичких вредности – унутра света који је декларативно постмодернистички”. Критичким промишљањем релевантних садржаја у раду се стиже до питања о мери комбиновања модернизма и постмодернизма у Остеровом опусу.

Кључне одлике теорије интермедијалности (35-45) у овој тези изнете су у виду краћег прегледа фундаменталних студија из ове области (В. Волф, И. Рацевски), али и много детаљније применом главних поставки у анализи романа *Пророчка ноћ*, *Човек у мраку* и *Сансет парк*. Темељно познавање филмске и књижевне теорије, те смисао за ишчитавање утицаја и паралела које постоје у Остеровим интермедијалним наративима, доприноси томе да закључци изведени у оквиру појединачних поглавља буду утемељени, смислени и релевантни за даља промишљања. Тако Оана Урсулеску долази до иновативних увида односу слике и текста, тврдећи да „у динамици која се рађа између ова два модуса изражајности и перцепције, те областима њихових пресека... инстанце интермедијалности показују неповерење писца у написани текст и симболишу потрагу за медијем или комбинацијом медија који би успели да превазиђу недостатке језика”.

„Филм као упориште и хоризонт” је део тезе у којем се сагледавају приступи писца Пола Остера филмском медију којим се почео бавити касније у каријери, али који је као мотив присутан од самих почетака његовог филмског стваралаштва. С обзиром на отвореност писца и његову спремност да о свом начину рада и на филму и у књижевности често пише и говори, кандидаткиња с посебним опрезом и критичком свешћу приступа обради поменутог материјала, укрштајући референце које постоје с подацима из разговора који је с аутором водила управо поводом прожимања два медија у његовом опусу. Као централно питање у овом делу наводи се далеко неповољнија критичка рецепција Остерових филмова у односу на рецепцију књижевних дела, те се затим наводе слабости које би могле бити узроковане већом верзираношћу у књижевном медију у односу на филмски. О овој теми налазимо разматрања из више извора, па је тако у дисертацији истакнута још једна карактеристика везана за Остера: „Оно што се са сигурношћу може рећи о аутору који је заокупљен анализом сопственог стваралачког процеса јесте да је бављење филмом покушај да се продре у другачију врсту комуникације с читаоцем: У књизи сам морао да измислим стил за описивање сензације гледања филма (Гонзалес, 2009)”. Реч је о роману *Књига опсена* који филм не само да тематизује, већ се у њему аутор у највећој мери бави наративним средствима која дочаравају ефекат филмске слике. Кандидаткиња с правом закључује да је филм врста експериментисања новом формом, ”али често уз одјеке свих типично литерарних алата приповедања, што остварењу у новом медију даје нејасне контуре, чини га на тренутке неоправданим и незграпним”.

Део тезе посвећен је адаптивности Остерових остварења у другим медијима, лакоћи с којом се то ради због динамике, елемената мистерије и мноштва споредних радњи и ликова и, у највећој мери, због вештог приповедања. Ауторка закључује да важну улогу за бројна читања и дораде има

пишчево неповерење у језик, и да то други уметници користе да ”допуне” дело сопственим материјалом. Остер није одбио чувеног стрип-уметника Арта Шпигелмана који му је предложио да од *Града од стакла* направи графичку новелу (коју су урадили Дејвид Мазукели и Пол Карасик 1994); Луси Грегоар направила је кореографију засновану на роману *У земљи последњих ствари*; бројне позоришне адаптације имао је један од Остерових структурно најсложенијих романа, *Град од стакла*. Ово су неки од примера који сведоче о употребама различитих медија и приступа на предлошку који је оригинално књижевни, а који се у тези разматрају из различитих критичких аспеката. Ипак, кључна анализа односи се на филмове *Дим* и *Модри у лицу* – спроведена детаљно, с обраћањем пажње на све оне елементе у којима се откривају трагови другачије врсте „текстуалности” у односу на филмску, на крају које кандидаткиња закључује да тематизовање приповедачког чина, тиме што је конкретна радња замењена причањем о њој, можемо видети као оживљавање традиције усменог казивања, медија који је постојао пре писане књижевности, ”и подразумевао комплексне елементе заједнице и слушања уметности не у својству појединца, већ у заједници, у групи”.

Закључни део дисертације даје кратак преглед основних поставки изнетих у њој, али и смерница за даље истраживање у овој области. Иако најновији Остеров роман из 2017, под насловом *4321*, није ушао у корпус истраживања у оквиру дисертације, кандидаткиња посебну пажњу посвећује могућим приступима приликом испитивања интермедиијалних утицаја управо у овом делу. Реч је о Остеровом магnum opus, и с разлогом се може очекивати да ове смернице буду врло корисне за даља истраживања.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:

Ursulesku, O. (2010). Paul Auster, The New York Trilogy (“City of Glass”): Urban Space and the Postmodern. U: Farcaș, M. (ed.) (2010). Buletin Științific, Seria A, vol. XIX Baia Mare: Universitatea de Nord. 187–198. ISSN: 1583-1264 <https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=152>

Ursulesku, O. (2016). In Between the ‘Brows’: The Influx of Highbrow Literature into Popular Music. *ELOPE: English Language Overseas Perspectives and Enquiries*, 13/1, 81–95. DOI: <https://doi.org/10.4312/elope.13.1.81-95>

Ursulesku, O. (2018). Liminality in Brooklyn: Paul Auster’s Use of Photography in Film and Fiction. U: Sawchuk, K. Trinkaus, E-M & Ursulesku, O. (eds.) (2018). Transformation, Transgressions, and Trust, Off Campus: Seggau School of Thought, Vol. II, Graz: Leykam Verlag–Karl-Franzens Universität Verlag. 91–99 <https://universitaetsverlag.uni-graz.at/de/katalog/geisteswissenschaften/off-campus-seggau-school-of-thought/>

Ursulesku, O. Estuși Vestul în *Pământul de sub tălpilei* al lui Salman Rushdie. *Europa*, 3/2, 42–45; (2011) *Europa*, 4/1, 97–99. Novi Sad: Fundația Europa.

Ursulesku, O. (2011). I Love You So Much I Have to Kill You: Eros and Thanatos in Angela Carter’s *The Bloody Chamber*. *Studii de Știință și Cultură*, 1/7, 127–139. journaldatabase.info/download/pdf/i_love_you_so_much_i_have_kill_youeros

Таксативно навести називерадова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису СЦИ листе односно листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називерадова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ Истраживања

С обзиром на значај визуелних медија у сагледавању дела савремених америчких аутора, и не само њих, већ свих оних који су се генерацијски формирали и пред телевизијским екраном и пред филмским платном, закључци донети на основу истраживања представљеног у овој тези, говоре у прилог томе да је у опусу Пола Остера слика у нераскидивој динамичкој вези с књижевном нарацијом. Такође, његово филмско стваралаштво могуће је сагледати као апстрахујемо све оне елементе и поступке који су иманентно књижевни, или који потичу из књижевног наратива. Изван граница опуса једног писца, сагледавање дела савремених аутора из визуелне интермедијалности доноси нова сазнања о уметничким радovima стваралаца обележених утицајем телевизије, филма, визуелних уметности уопште, а релевантност тих сазнања у ери дигиталних медија додатно добија на значају. Трагање за утицајима које нови визуелни медији остављају на стваралаштво у другом медију, закључак је тезе, било би не само истраживање једног уметничког израза, већ сагледавање начина „на које се читава једна култура телотворила у изразу појединачних аутора”. У том смислу докторска теза кандидаткиње Оане Урсулеску представља рад у коме се, на основу темељног истраживања, стигло до нових, важних увида и кад је реч о критичком и теоријском промишљању опуса Пола Остера, и кад се посматра теоријска визура интермедијалних изучавања.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА Истраживања

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

У докторској тези под насловом „Интермедијална природа приповедања у књижевном и филмском стваралаштву Пола Остера”, подробно је и аргументовано испитано стваралаштво овог америчког писца из угла теорије интермедијалности. Своју почетну хипотезу, да без обзира на врсте уметничких израза којима се аутор служи, опус ваља сагледати у целини јер се тако могу спознати креативни механизми, кандидаткиња је успешно доказала и додатно потврдила истраживањем интермедијалних референци које је пронашла у одабраном корпусу.

На основу изабране литературе, која обухвата романи, књиге есеја, мемоара и преписке те књиге сценарија Пола Остера, као и графички роман настао на основу Остеровог романа, а затим и филмове на којима је Остер радио као сценариста и као редитељ, кандидаткиња је извршила наратолошку анализу односа између књижевног и филмског дела стваралаштва овог аутора.

Солидно одабраном секундарном грађом која обухвата теоријску литературу из домена интермедијалности и адаптације, те студије нарације на филму и у другим визуелним уметностима, као и студије из књижевне наратологије, Оана Урсулеску је показала висок ниво критичког промишљања и способност да синтетизује сазнања из различитих области, која је потом употребила за оригинално тумачење и доношење закључака везаних за истраживање из своје дисертације.

Резултати истраживања у овој тези приказани су јасно, прегледно, у логичком следу који одговара истраживачким поступцима.

Због свега наведеног, Комисија сматра да је мср Оана Урсулеску испунила обавезе везане за рад на тези, те даје позитивну оцену приказа и тумачења резултата истраживања.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме

Дисертација је урађена у складу с образложењем наведеним у пријави теме.	
2.	Да ли дисертација садржи све битне елементе
Дисертација „Интермедијална природа приповедања у књижевном и филмском стваралаштву Пола Остера” садржи све прописане елементе.	
3.	По чему је дисертација оригиналан допринос науци
Ова дисертација представља оригиналан допринос научној мисли јер се бави општом једног најзначајнијих стваралаца савремене и светске књижевности, којисе у њој третира из интердисциплинарног угла, с обзиром на чињеницу да аутор ствара у два уметничка медија, књижевном и филмском. У њој су пласиране и употребљене још увек не у великој мери заступљене нове теорије које сагледавају феномен интермедијалности као један од модела за критичко промишљање савременог стваралаштва. Својом прегледношћу, јасним исказом и солидно утемељеним закључцима, докторската теза Оане Урсулеску представља значајно полазиште за даља истраживања у овој области, оригинално поставу и закључцима.	
4.	Недостаци дисертације и њихови циљ на резултат истраживања
У дисертацији ни суочени недостаци који би значајно утицали на резултат истраживања.	
X ПРЕДЛОГ:	
На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:	
<ul style="list-style-type: none"> - <u>да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана</u> - да се докторска дисертација враћа кандидату на дораду (да се допуни односно измени) или - да се докторска дисертација одбија 	

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

 др Владислава Гордић Петковић, редовни професор Филозофског факултета у Новом Саду (председник Комисије)

 др Шандор Шетало, редовни професор Академије уметности у Новом Саду (члан)

 др Ивана Ђурић Пауновић, ванредни професор Филозофског факултета у Новом Саду (ментор)

НАПОМЕНА: Чланкомисијекоји не жели да потпишеизвештајјер се не
слажесамишљењемвећинечлановакомисије, дужанје да унесе у
извештајобразложењеодносно разлогезбогкојих не жели да потпишеизвештај.